

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2555 ทั้งหมด 28 โรงเรียน จำนวน 3,348 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นชนิดที่เป็นสัดส่วน (proportional stratified sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นของการสุ่มและเทียบสัดส่วนให้ได้จำนวน 351 คน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	เตรียมอุดมศึกษา	187	19
2.	สวนกุหลาบวิทยาลัย	162	17
3.	โยธินบูรณะ	153	16
4.	สตรีวิทยา	146	15
5.	ศึกษานารี	145	15
6.	มัธยมวัดสิงห์	133	14
7.	รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน	132	14
8.	สามเสนวิทยาลัย	144	15
9.	บางปะกอกวิทยาคม	129	13
10.	ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์	128	13
11.	นวมินทราชินูทิศสตรีวิทยาพุทธมณฑล	116	12
12.	เทพศิรินทร์	138	14
13.	สุวรรณารามวิทยาคม	125	13
14.	ทวีธาภิเศก	131	14
15.	ชิโนรสวิทยาลัย	106	11
16.	วัดราชโอรส	112	12
17.	ศึกษานารีวิทยา	119	12
18.	สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์	101	10
19.	จันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม	107	11
20.	โพธิสารพิทยากร	122	13
21.	สตรีวัดอัสสัมชัญ	104	11
22.	ราชวินิต มัธยม	118	12
23.	สันติราษฎร์วิทยาลัย	98	10
24.	เบญจมาชลาสัยในพระบรมราชูปถัมภ์	101	10
25.	ปัญญาวรคุณ	98	10
26.	สตรีวัดระฆัง	100	10
27.	ราชันนทอาจารย์ สามเสนวิทยาลัย 2	95	10
28.	มัธยมวัดนายโรง	49	5
รวมทั้งหมด		3,348	351

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหาร จำนวน 48 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการบริหารคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 42 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scales) ซึ่งแสดงระดับการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้

2.1 ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร แนวคิดเชิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด

2.2 การพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจฉบับร่าง

ตอนที่ 1 แบบสำรวจรายการ ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาจาก ผศ.ดร. เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม และ ผศ.ดร.ภารดี อนันต์นาวิ ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญและอาชีวศึกษา

ตอนที่ 3 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาคู่มือการบริหารคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล ประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

2.3.1 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

1) ดร.เชิดศักดิ์ สุขโสภณ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2) นายสุนันทวิทย์ พลอยขาว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสุทธิวราราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

3) นางวิรัตน์ ขวัญเย็น ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

แล้วนำผลมาตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาได้เท่ากับ 0.67-1.00

2.4 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขข้อบกพร่องจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (วาริ เฟ็งสวัสต์, 2551, หน้า 260) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

2.4.1 ด้านสมรรถนะผู้บริหาร 8 ด้าน ประกอบด้วย

1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .877
2) การบริการที่ดี	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .900
3) การพัฒนาตนเอง	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .919
4) การทำงานเป็นทีม	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .907
5) การวิเคราะห์ สังเคราะห์	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .965
6) การสื่อสารจงใจ	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .925
7) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .939
8) การมีวิสัยทัศน์	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .977

2.4.2 ด้านการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล 7 ด้าน ประกอบด้วย

1) การนำองค์กร	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .946

2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .947
3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .934
4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .966
5) การมุ่งเน้นบุคลากร	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .963
6) การจัดการกระบวนการ	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .903
7) ผลลัพธ์	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .943
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .987

2.5 นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาปรับแก้ ให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

2.6 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงาน โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามพร้อมซองเปล่าติดแสตมป์ที่มีชื่อที่อยู่ของผู้วิจัยทางไปรษณีย์ถึงกลุ่มตัวอย่างและให้ส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ บางส่วนผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนได้ด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม
4. จัดหมวดหมู่ของแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางด้านสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สมรรถนะผู้บริหาร จำนวน 48 ข้อ

ตอนที่ 3 การบริหารคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 42 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scales) ซึ่งแสดงระดับการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตาราง

2. วิเคราะห์ระดับสมรรถนะผู้บริหารและการบริหารคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากลทุกด้าน โดยนำคะแนนที่ได้คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2542, หน้า 187) ตามระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49	หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการบริหารคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ตามแนวคิดของ ผ่องพรรณ ตรีชมงคล และสุภาพ ฉัตรภรณ์ (2543, หน้า 86) ดังนี้

ค่า r

สูงกว่า 0.85	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก
0.65 - 0.84	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
0.35 - 0.64	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.20 - 0.34	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.00 - 0.19	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป โดยใช้สถิติตามหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) (วาโร เฟ็งส์วัตต์, 2551, หน้า 283)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) (Arithmetic Mean) (วาโร เฟ็งส์วัตต์, 2551, หน้า 295)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	X	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (วาโร เฟ็งส์วัตต์, 2551, หน้า 296)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	คือ	ค่าของข้อมูลแต่ละตัวหรือจุดกึ่งกลางชั้นแต่ละตัว
	$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ	จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

4. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองกลุ่ม โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายเพียร์สัน (Pearson Correlation) (วาโร เฟ็งส์วัตต์, 2551, หน้า 304)

$$r_{xy} = \frac{n\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n\sum X^2 - (\sum X)^2][n\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	แทน จำนวนคู่ของข้อมูล
	$\sum X$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
	$\sum Y$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน ผลรวมคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X และ Y

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง

- 1) ค่า r เป็น ลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม คือ ถ้า X เพิ่ม Y จะลด แต่ถ้า X ลด Y จะเพิ่ม
  - 2) ค่า r เป็น บวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่ม Y จะเพิ่ม แต่ถ้า X ลด Y จะลด
  - 3) ค่า r เข้าใกล้ 1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
  - 4) ค่า r เข้าใกล้ -1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก
  - 5) ค่า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์
5. หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (วาโร เฟ็งส์วาศดี, 2551, หน้า 260)

สูตร	$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right]$	โดยที่
	α	แทน ค่าความเชื่อมั่น
	s_i^2	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ